

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/176/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315206185
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8315206185.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Košča, v právnej veci žalobkyne: X. V., nar. X.X.XXXX, bytom V. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Svidník, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 26.6.2015 pod č. k. 21C/292/2015-52, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Humenné rozsudkom č. k. 21C/292/2015-52 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 763,- eur, a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Určil, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 16.12.2011 číslo zmluvy XXXXXXXXXX o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a je absolútne neplatná. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni trovy súdneho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 451,24 eur k rukám právneho zástupcu žalobkyne, a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalovaný je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Humenné súdny poplatok za žalobu vo výške 45,50 eur, a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobkyňa sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 763,- eur a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným pod č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.12.2011 týkajúcej sa poplatku za poskytnutie úveru, kde 2/3 poplatkovej povinnosti zahrňujú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Pri úverovej zmluve zo dňa 16.12.2011 bol úver 700,- eur poskytnutý žalobkyni ako dlžníkovi, pričom za úver mala zaplatiť 210,- eur poplatok. Celkový dlh 910,- eur mal byť vrátený v dvoch splátkach po 455,- eur. Poplatok z úveru predstavuje 180 % ročne. Žalobkyňa ako dlžníčka mala byť uvedená v úverovej zmluve ako živnostníčka, pretože mala tam uvedené tzv. „IČO“. Úver brala pre osobnú spotrebu, nie na podnikanie, čo vyplýva zo samotnej výšky úveru, ktorá je pomerne nízka. Žalovaná spoločnosť ako veriteľ totiž automaticky pri zistení, že žiadateľom úveru je živnostník, vypisovala IČO dlžníka. Ide o nekalú obchodnú prax, ktorá zbavuje veriteľov domáhať sa ochrany ako spotrebiteľa. Poplatok 210,- eur je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Zo strany veriteľa nebolo poskytnuté žiadne reálne plnenie za tento poplatok a takýto poplatok je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. neplatným. Nie je tu určitý predmet administratívneho poplatku, pričom to vytvára hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Uplatňujú sa poplatky za úkony, ktoré nie sú zákazníkom vopred

známe, pričom cena poplatku značne prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše je neprijateľná. Neprijateľné zmluvné podmienky sú absolútne neplatné, preto má žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení neplatnosti takejto doložky k úverovej zmluve. Dohodnutý úver je úžerou, je neplatný minimálne v časti odplaty. Žiada vrátenie rozdielu medzi platbami v rozsahu 1.463,- eur a výškou úveru 700,- eur, t.j. 763,- eur, ako bezdôvodné obohatenie na strane veriteľa - poskytovateľa úveru.

Žalobkyňa v konaní uplatnila právo na vydanie bezdôvodného obohatenia s poukazom na § 451 a násl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.. Domáha sa určenia neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky týkajúcej sa nákladov a poplatkov za poskytnutie úveru.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané uzavretie úverovej zmluvy 16.12.2011 medzi účastníkmi, kde žalovaný je veriteľom a žalobkyňa je dlžníkom. Úver 700,- eur bol podmienený zaplatením úverových poplatkov 210,- eur. Žalobkyňa sa domáha ochrany ako spotrebiteľka s poukazom na § 53 a násl. Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.) týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv.

Žalovaný sa bránil nároku s poukazom na to, že úverová zmluva nie je spotrebiteľskou zmluvou, pretože žalobkyni bol poskytnutý úver ako podnikateľovi s uvedením IČO. Úverový vzťah sa riadi Obchodným zákonníkom č. 513/1991 Zb. a je to vzťah medzi podnikateľmi. Navyiac, poskytovateľ úveru je chránený dobrou vierou, že vstupoval do zmluvného vzťahu s podnikateľom. Úverové vzťahy sú absolútnym obchodom. Pokiaľ žalovaný namietal premlčanie nároku, tak žalobkyňa poukazuje na 10-ročnú všeobecnú premlčaciu dobu s poukazom na § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kde najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Zo strany žalovaného ako poskytovateľa úveru sa jedná o úmysel a poškodenie dlžníkov, ak pri podpise úverovej zmluvy sa vyžadujú neprimerané, nezákonné poplatky.

Pri hodnotení nároku žalobkyne súd vychádzal z § 52 a násl. Občianskeho zákonníka týkajúceho sa úpravy spotrebiteľských zmlúv. Aj keď v úverovej zmluve je uvedené IČO žalobkyne ako dlžníka, jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu uzavretú podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Nebol preukázaný úmysel žalobkyne požadovať úver na výkon povolania alebo zamestnania. Išlo o osobnú spotrebu žalobkyne. Preto zmluvný úverový vzťah účastníkov je spotrebiteľskou zmluvou. Navyiac sa poukazuje na to, že nedošlo k individuálnemu dojednaniu jednotlivých podmienok zmluvy, pričom súd hodnotí dobré mravy pri dojednaní poplatkov za poskytnutie úveru. 1/3 z poplatku úveru 210,- eur predstavuje úrok a 2/3 zahrňujú náklady na vypracovanie úverovej zmluvy a administratívu s tým spojenú. Súd považuje takúto podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka za neplatnú pre jej neprijateľnosť. Takáto zmluva vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprimerane vysoký poplatok za úver predstavuje 120 % ročne.

Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka sa bezdôvodné obohatenie musí vydať, pričom bezdôvodným obohatením je aj majetkový prospech získaný s plnením neplatného právneho úkonu, preto súd vyhovel nároku žalobkyne a zaviazal žalobcu vrátiť bezdôvodné obohatenie. Žalobkyňa z úverového vzťahu zaplatila 1.463,- eur, pričom bol jej poskytnutý úver 700,- eur. Keďže nedošlo k platnému dojednaniu úverovej zmluvy v časti poplatkov a úrokov, potom poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Preplatok 763,- eur je bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej obchodnej spoločnosti. Z hľadiska úmyselného konania, potom platí pri bezdôvodnom obohatení žalovanej 10-ročná premlčacia doba. Toto bezdôvodné obohatenie musí žalovaný žalobkyni vydať.

Čo sa týka vydania rozhodcovského rozsudku, neplatí tu prekážka rozsúdenej veci. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodoval súd, je neprijateľná zmluvná podmienka a je neplatná. Vo veci rozhodoval rozhodca bez platnej rozhodcovskej zmluvy a jeho rozhodnutie nie je pre účastníkov záväzné.

Súd ďalej určil zmluvnú podmienku v časti platenia poplatku za úver za absolútne neplatnú s poukazom na § 153 ods. 3 O.s.p., že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách je neprijateľná.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. a neúspešný žalovaný zaviazaný k náhrade trov konania u žalobkyne na trovách právneho zastúpenia.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalobca. Úverová zmluva zo dňa 16.12.2011 bola uzavretá medzi veriteľom ako podnikateľom a žalobkyňou ako dlžníkom - podnikateľom z hľadiska uvedenia IČO. Preto na úverový vzťah nie je možné aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa. Navyiac, úver mal byť vrátený v dvoch mesačných splátkach po 455,- eur. Podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, úver, ktorý sa musí splátiť v lehotách nepresahujúcich 3 mesiace, nie je spotrebiteľským úverom. Úverové vzťahy sú absolútnym obchodom s poukazom na § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb.. Preto Obchodný zákonník vylučuje aplikáciu ustanovenia Občianskeho zákonníka na zmluvné vzťahy, ktoré sú komplexne upravené v Obchodnom zákonníku, ako je to v prípade úverovej zmluvy. Čo sa týka výšky úrokov, tie nie sú podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere a navyiac, úver bol dlžníkovi poskytnutý za účelom podnikania, čím je vyňatý spod pozitívneho vymedzenia pojmu spotrebiteľa. V tom čase neexistovala zákonom stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Navyiac, pri poskytovaní úveru okrem úrokov zákon neobmedzoval možnosť dojednanie platenia poplatkov za zjednanie úveru. Určenie neplatnosti zmluvy je v hrubom rozpore s právom veriteľa, ktoré mu priznáva platná legislatíva. Ďalej sa poukazuje na nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. Nesúhlasí s tým, že je vyslovená neprijateľná zmluvná podmienka z úverového vzťahu účastníkov. Nesúhlasí, že neexistuje prekážka rozsúdenej veci z hľadiska predchádzajúceho vydaného rozhodcovského rozsudku. Žiada zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správny. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Žalobkyňa v konaní sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia, nakoľko je toho názoru, že úverová zmluva zo dňa 16.12.2011 nebola s ňou uzavretá ako s podnikateľom, je to spotrebiteľská zmluva a považuje poplatky za poskytnutie úveru za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Neplatné dojednanie poplatku, resp. úroku z poskytnutého úveru robí poskytnutie takéhoto úveru bez poplatkov. Ak bol poskytnutý úver 700,- eur a ona zaplatila na úver 1.463,- eur, žiada vydať bezdôvodné obohatenie v rozsahu 763,- eur. Odvolací súd v tejto veci poukazuje na to, že v dobe uzavretia úverového vzťahu platil zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý v § 2 vymedzoval spotrebiteľa ako fyzickú osobu, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Dopísanie do zmluvy o úvere v predtlači IČO žalobkyne ako dlžníka neznamenovalo automaticky, že zmluvný vzťah účastníkov je vzťah medzi podnikateľmi, že žalobkyňa takúto úverovú zmluvu neuzavrela ako jednoduchý spotrebiteľ. Odvolací súd vychádza zo skutočností, ktoré má z doterajšej súdnej praxe vo vzťahu k žalovanej obchodnej spoločnosti, ktorá pravidelne zneužíva pri vyplňovaní oznámenia potenciálnych klientov, že sú aj podnikatelia, tak ich automaticky píše s IČO-m, aj keď v rozhodujúcej miere takýto úver poskytovaný dlžníkom ako fyzickým osobám nie je na podnikanie, výkon povolania či zamestnania. Sama žalobkyňa popiera skutočnosť, aby úver brala ako podnikateľ. Úver potrebovala na osobnú potrebu.

Ďalšou námietkou žalovaného je to, že spotrebiteľský úver nie je ani úver, ktorý sa má splácať v lehote nepresahujúcej 3 mesiace (§ 1 ods. 3 písm. l/ zákona č. 129). Žalobkyňa vo výpovedi na pojednávaní 26.6.2015 jasne uviedla, že úver brala ako nepodnikateľka, mala nedoplatok na elektrine a bola v omeškani so splátkami do fondu štátneho rozvoja. Preto potrebovala pôžičku, ktorú ani nezahrnula do svojho účtovníctva. Pri uzatváraní úverovej zmluvy verila zástupkyňi žalovanej spoločnosti p. X. pri poskytovaní úveru. Keď žalovaná spoločnosť potom poskytovala úver, chcela sa aj ďalšou podmienkou vyhnúť posudzovaniu úverového vzťahu ako spotrebiteľského vzťahu s tým, že žalovaná spoločnosť chcela vrátenie pôžičky v dvoch splátkach, čím by sa obišlo ustanovenie o spotrebiteľských úveroch, že spotrebiteľské úvery nie sú úvery, ktoré majú byť splatené, nepresahujúce lehotu 3 mesiacov. Zo strany žalovanej spoločnosti často dochádzalo k obchádzaniu zákona, aby nebolo možné posudzovať úverový vzťah z hľadiska ochrany spotrebiteľa podľa § 53 a násl. Občianskeho zákonníka či iných ustanovení týkajúcich sa poskytovania spotrebiteľských úverov. Tu je potrebné poukázať na ustanovenie § 9 ods. 7 zákona č. 129, že ak veriteľ využije omyl spotrebiteľa a použije zmluvné podmienky, ktorými vylúčil aplikáciu ustanovení vzťahujúcich sa na spotrebiteľské úvery, považuje sa zmluva o úvere za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ak veriteľ nepreukáže, že nemá úmysel obísť tento zákon. Navyiac, podľa ods. 8 veriteľ alebo finančný agent nesmie ponúkať spotrebiteľovi výber rozhodného práva v

zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorého zrejším cieľom je zbaviť spotrebiteľa práv, ktoré mu priznáva tento zákon. Dôsledky porušenia zmluvných povinností v úverovej zmluve sú uvedené v § 11 s tým, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1. V danom prípade okresný súd hodnotil neprijateľné podmienky, a to platenie vysokých administratívnych poplatkov za poskytnutie úveru, s čím odvolací súd súhlasí. Následne podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129 sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Poskytnutý úver 700,- eur má byť vrátený v rovnakej výške. Ak zo strany žalobkyne bolo na úver zaplatených 1.463,- eur, potom po odpočítaní poskytnutého úveru 700,- eur je na strane žalovanej obchodnej spoločnosti bezdôvodné obohatenie 763,- eur, ktoré je povinný vydať s poukazom na § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Je to bezdôvodné obohatenie z plnenia z neplatného právneho úkonu (§ 451 ods. 2 OZ), kde nedošlo k platnému dojednaniu platenia úrokov a poplatkov z úveru. Bezdôvodné obohatenie sa má vrátiť v peniazoch (to, čo bolo navyše platené nad poskytnutý úver). Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Čo sa týka námietky žalovaného, že je tu prekážka rozsúdenej veci z hľadiska vydaného rozhodcovského rozsudku, tak v exekučnom konaní sp. zn. 12Er/470/2014 bola riešená otázka rozhodcovskej zmluvy uzavretej pri predmetnom úverovom vzťahu, kde rozhodcovská zmluva je považovaná za neplatnú. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe takejto rozhodcovskej zmluvy je v rozpore s dobrými mravmi. Preto exekučný súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Odvolací súd viazaný súdnym rozhodnutím v exekučnom konaní vychádza z toho, že nedošlo k platnému dojednaniu rozhodcovskej zmluvy, preto vo veci rozhodoval rozhodca bez platnej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovský rozsudok tak účastníkov nezaväzuje a nemôže byť prekážkou rozsúdenej veci.

Čo sa týka vyslovenia absolútnej neplatnosti zmluvy v časti poplatkov zahrňujúcej náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou, aj v tomto prípade sa odvolací súd stotožňuje so stanovením neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve s odkazom na § 153 ods. 3 O.s.p.. Vysoké poplatky za poskytnutie úveru s krátkodobou návratnosťou znamenajú úžeru, o čom je aj rozhodnutie súdu prvého stupňa. Preto podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv nemá byť v rozpore s dobrými mravmi. Následne podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Preto aj v tejto časti odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Odvolací súd potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov konania. Žalovaný ako neúspešný účastník je povinný nahradiť úspešnej žalobkyni trovy konania, pričom výpočet náhrady trov konania je vypočítaný správne (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalovaný je povinný nahradiť úspešnej žalobkyni trovy odvolacieho konania. Žalobkyni v odvolacom konaní trovy nevznikli, preto úspešnej žalobkyni nebolo možné priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.